

Metams 8 r., pusmečiui 4 r.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 20
kap., 1 mėnesiui 70 k.

UŽSIENIJOJE

Metams 11 r.; 9 mėnesiams
8 rb. 40 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 5 rb. 75 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 90 k.; 1
mėnesiui 1 rub.

SKELBIMAI:

Patita eilė (4 skiltys prie
teksto) 90 k., po teksto 40 k.

Lietuvių Balsa

Darbo ieškantiems: eilė
15 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 15 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-lė.
n. 9. b. 9. Telef. 286-46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. diena
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai III.

Petrapilis, 1917 m. kovo 19 d.

x

N° 20 (149).

Lai nebežuva iškovota laisvė!

Skaitykite ir platinkite

„Lietuvių Balsa“

politikos, literatūros ir visuomenės laikraštį!

„LIETUVIŲ BALSAS“ daugiausia rašo ir rūpinasi Lietuva, jos ateitimi, lietuvių tauta ir visais jos reikalais.

„LIETUVIŲ BALSAS“ šviečia gaivina tautiečių apą ir sąmonę, organizuoja, rodo kelią, kaip grumtis su šių dienų vargais. Kadangi mūsų tauta — dauguma darbo žmonės, „Lietuvių Balsui“ ypač rūpi darbo žmonių reikalai, jų gyvenimo sąlygų pagerinimas.

„LIETUVIŲ BALSAS“, turėdamas savo korespondentų: Amerikoje, Anglijoje, Danijoje, Švedijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir k., duoda daugiausia žinių apie užimtąją Tėvynę ir iš viso pasaulio.

„LIETUVIŲ BALSAS“, pigiai spausdindamas skelbimus-ieskojimus padeda tautiečiams susirasti gimines ir pažįstamus.

„LIETUVIŲ BALSAS“ eina: į Ameriką, Argentiną, Angliją, Kanadą, Šveicariją, Daniją, Prancūziją, Italiją, Švediją, ir k.

„LIETUVIŲ BALSAS“ eina du kartą per savaitę.

„LIETUVIŲ BALSAS“ kaina Rusuose: metams 8 r., pusei metų 4 r. 20 k., 3 m. 2 r. 20 k., 1 m. 70 k. — Užsieniuose: metams 11 r., pusei metų 5 r. 75 k., 3 m. 2 r. 90 k., 1 m. 1 r.

Skelbimų kaina: prieš tekstą petito eilutė (4 skiltys) 90 k., po teksto 40 k. Giminių ir darbo ieškantiems eilė 15 k.

Adresas: Petrapilis, Saperų g-lė N° 9, b. 9, Tel. 286-46. „Lietuvių Balsui“.

„LIETUVIŲ BALSAS“ Administracijoje galima gauti „LIETUVIŲ BALSAS“ leidinius:

1) Putino; „Kunigaikštis Žvainys — poema ir Raudoni Žiedai — eilės... 2) „Motinos Beieškant“ Ed. de Amicis gražus apsakymas, prof. A. Valdemaro versta iš italų kalbos. 3) 1917 metų sieninis Kalendorius.

Petrapilis, kovo 19 d.

Jau išspausdinta ir parduodama

Putino graži istorijos poema

„Kunigaikštis Žvainys

ir

„Raudoni Žiedai“

eilės, vienoje gražioje knygoje.

„Lietuvių Balsa“ leidinys N° 2.

Kaina 70 kap.

Komisijonieriams duodamas didelis procentas.

Lietuvos laisvės klausimas.

Kovo 15 d. Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryba išleido vienu balsu jos priimtą pasveikinimą lenkų tautai. Jame taryba pasisako pripažįstanti tautos politikos ir tautybės apsisprendimo teisę būti visai nepriklausomi tautų valstybių santykiuose.

Tai pamatinis laisvės dėsni. Kaip kiekvienas žmogus yra lygus kitam žmogui, taip lygios yra tautos. Kaip žmogus žmogaus neturi teisės vergti ir naudoti, taip neturi vergti ir naudoti tauta tautos. Kiekvienai tautai privalu pačiai spręsti apie save, apie savo politikos padėjimą kitų tautų šeimynose.

Demokratinė Rusija, iškovojo pati sau laisvę, atsisleisdusi iš varžiusių ją despotizmo pančių, paskelbė jau, kad ji laikysis tu įgimtųjų tautų laisvės dėsni. Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryba jau pritaikė tuos dėsnius lenkų tautai ir pasakė, kad lenkai turi teisę būti nepriklausomi. Bet juk tai ne vienu lenkų teisė.

Lietuvos padėjimas yra visai toks pat, kaip ir Lenkijos. Ji tiek pat amžiais buvo kankinama Rusijos absoliutizmo santrapi, ji tiek pat, būdama pavergtą, nenustojė savo laisvės idėjos. Jos piliečiai tiek pat ne tik gaivino sąvyje tos laisvės idėją, bet ir kovojo už ją. Gaivinami vilties, kad vis tik ateis ta valanda, kada ir lietuvių tauta nusikratys nuo amžių ją varžiusių pančių, daugelis ir galvą padėjo už tai. Dabar ta valanda atėjo. Lietuva turi tapti laisva, kaip jau tapo laisva Rusija.

Lietuva dabar tiek pat vokiečių užimta, kaip ir Lenkija. Ji kenčia tuos pačius karo vargus. Ji tiek pat senųjų kankintojų apleista, pamesta.

Rusų revoliucinis proletarijatas savo atstovų lūpomis sako: „Mūsų kartai tenka didelė laimė atsimokėti už tas caro valdžios nuodėmes ir nirtulius pirmiau buvusiais laikais, ir mes tai turime padaryti visu saiku. Caro pataikūnai, vykindami apkvaitsio autokrato valią, per šį karą sudavę prisilegtai Lenkijai nesuskaitomų žaizdų ir be sarmatos atidavę ją užėjusiems vokiečiams. Juk žodis! žodį galima pasakyti ta pat ir apie Lietuvą. Ir mes tikime, kad tai bus pasakyta. Ir tas pats rusų revoliucinis proletarijatas sako, jog „dabar, kada visos mūsų (rev. prolet.) pajėgos ir visos mūsų mintys yra kreipiamos sustiprinti ir išplėsti ginkluota ranka iškovotoms laisvėms pirmoji mintis, pirmas ir darbas po mūsų ir Suomijos reikalo, kurioje jau įvykinti rusų revoliucinės vyriausybės amžinieji suomių tautos reikalavimai, — pirmoji revoliucinės armijos, proletariato ir tautos mintis — turi būti laisva Lenkija“. Mes tikime, jog, toliau einant, rusų revoliucinės tautos mintis turi būti — laisva Lietuva. Mes tikime, kad ji tą mintį pasakys ir įvykdins.

Pirmiau, kada Rusijos vyriausybė ir rusų visuomenė ėjo įvairiais, ne sutarties, bet priešingybės, keliais, kada tarp despotinės vyriausybės ir demokratinės tautos norų ir darbų buvo visa prarija, lietuvių tauta tikėjo, jog, jeigu būtų rusų visuomenės valia, ji pasakytų, kad lietuviai ir Lietuva turi teisę būti laisvi ir tą laisvę pripažinti. Tada lietuvių padėjimas buvo keblus. Vokiečių vyriausybė, turėdama Lietuvos žemę savo rankose, skelbino duosianti Lietuvai savistovybę. Kokia tai savistovybė, ji nesakė. Bet vis tik iš vienos pusės buvo šioks toks pažadėjimas, kad ir labai neaiškus. Iš kitos gi pusės Rusų biurokratinė vyriausybė tylėjo visai. Ji ignoravo Lietuvą. Kada apie lenkus ir Lenkiją, kad ir vylingai, vis tik kalbėjo ir žadėjo, Lietuva buvo užmiršta.

Ir koks tada buvo lietuvių padėjimas. Jie nenorėjo ir nenori būti vergai kitų. Bet atmenant, kokia tvarka, koks režimas viešpatavo Lietuvoje prieš karą, matant, jog Rusų vyriausybė nieko nežada keisti, nežada Lietuvai jokių platesnių teisių, ir girdint, kad vokiečiai vis tik bent šį tą žada — kaip tada buvo lietuviams organizuoti. Jie numanė ir suprato, jog ir vokiečiai, ką žada, žada ne tautų lygybės ir laisvės dėsniams vaduodamės, bet savo reikalais. Sunku buvo tikėti ir vokiečiais, kol jie tik teorijoje skelbino, bet paties Lietuvos savistovybės fakto nebuvo, bet dar sunkiau buvo ko laukti iš senosios tvarkos Rusijos vyriausybės.

Dabar to keblumo; to dvejingumo nebeturėtų būti. Rusų visuomenė laisva. Rusų vyriausybė yra visuomenės vyriausybė. Tad ką ji pasakys, reikia manyti, jog pasakys tai, ką mano ir visuomenė. Tad kad būtų aišku ir Lietuvos gyventojams, kur ir kaip orijentuoties, kur krypti, Laisvoji Rusija turi tarti savo žodį ir apie Lietuvą, kaip ji jau tarė ir apie Suomiją, ir apie Lenkiją. Lietuva turi būti laisva. Jos piliečiams turi būti pripažinta teisė patiems valdyti ir tvarkyti save. Kaip

Rusija laukia, kad jei sustatys naują laisvės tvarką jos steigiamasis susirinkimas, taip Lietuvos piliečiai turi būti tikri, kad Lietuvos tiek tarptautinį politikos likimą, tiek jos vidaus tvarką spres steigiamasis Lietuvos susirinkimas.

Mūsų pačių dalimi pareiga pasirūpinti, kad laisvoji Rusija tartų tą žodį.

Rgn.

Pirmieji Petrapilio mokytojų žingsniai laisvėje.

Didelė mokyklos galybė, be galo daug gera mokykla daro. Visos Europos ir kitų pasaulio šalis kultūringosios tautos tik mokyklų dėka tokios šviesios ir galingos.

Kad mokyklos tikslą atsiektų, reikia jos sutvarkyti, įtaisyti. Kur lig šios buvo Lietuvos mokyklos, tai ne mokyklos, tai mokyklų pajuokimas, visos tautos niekinimas. Ir iš tikrųjų, ar tat galimas daiktas, kad mokinys nesuprastų mokytoją, mokytojas mokinį! ar tat galimas daiktas, kad iš pat pirmosios dienos diegtų mokinio sieloje svetimų įspūdžių, svetimų savokų ir supratimų! ar tat galimas daiktas, kad nuo nežinomų, tolimų, svetimų ir nesuprantamų dalykų eitų į artimuosius ir suprantamus!.. O visa tat buvo ir lig šiol daugias tebera Lietuvos mokyklose. Mokytojui ir Europos kultūringam žmogui neįtikimas, nesuprantamas dalykas tokios mokyklos, kaip nesuprantama ir keista atrodo akininkui išgirdus, jog kadaise žmonės ardavo žemę smailiomis šakomis, plūgų vietoje. Europos žmogui mes turime atrodyti nelyginant laukiniai kokie, jei galime kęsti tokias mokyklas, kuriose laužo mūsų vaikų sielas ir graužte graužia, tirpintė tirpina valią...

Ne, jei mes norime gyventi, jei norime savo šaliai geros ateities, turime visų pirma mokyklomis pasirūpinti. Mokyklose turi būti visų dalykų mokoma gimtąja kalba ir pats mokymas kitaip sutvarkytas.

Lig šiol neleido mums mokyklomis rūpintis. Norėdami greičiausiai mus išnaikinti, žinomas daiktas, kuolabiausia saugojo nuo mūsų šitą tautos gyvybės šaltinį. Dabar gi, pirmiesiems laisvės spinduliams sušvitus, lietuviai mokytojai ėmėsi darbo — atkasti ir pataisyti tą mūsų gyvybės šaltinį — mokyklą, taip giliai paslėptą ir taip didžiai sugadintą mūsų priešininkų.

Kovo mėnesio 12 d. buvo Petrapilio mokytojų susirinkimas. Nusprendė susimėti į kuopą bendromis jėgomis taisyti lietuvių mokyklą, taip pradėdama ją, taip vidurinę, taip augstąją. Nusprendė pavesti bendrai pradedamųjų, vidurinių ir augstųjų mokyklų komisijai sudaryti mokytojų organizacijos (kuopos) įstatus, surašyti skubiuosius ir reikalingiausius darbus, sustatyti darbo planą kitam mokytojų susirinkimui, kad būtų galima kuoveikiausiai ir kuorimčiausiai pradėti mokyklų taisomasai darbą.

Kitas Petrapilio mokytojų susirinkimas bus kovo m. 25 d. 3 val. po piet Rengiamųjų kursų bute (Baskovo

Bobruisko Skyriaus

mezgykloje parduoda

visokios rūšies žekes ir pančiakas. Kai-
nos prieinamos. Priima užsakymus.
Darbą atlieka sąžiningai ir greitai. Гop.
Бобруйскъ, Николаевская № 11.

gatvelė, 29, 4). Spręstinieji darbai ir dienos tvarka bus pranešta laikraščiuose, kai komisija bus paruošusi.

Visiems, kam brangu mokykla, kas norės žinoti, ką mokytojai daro šiuo dideliu istorijos laiku — visiems reikia ateiti mokytojų susirinkimui kovo m. 25 dieną.

J. K—ka.

Tautos Pažangos Partijos visuotinis susirinkimas.

Kova 14 d. buvo visuotinis Tautos Pažangos partijos susirinkimas.

Susirinkimo programa buvo tokia: 1) partijos pagrindinių principų skaitymas ir svarstymas; 2) naujų narių įrašymas; 3) komiteto narių rinkimas; 4) mokesnis; 5) partijos organas; 6) kuopų organizacija; 7) Tautos Taryba; 8) dabartinio momento klausimai ir reikalai.

Valdybos narys L. Noreika atidarė susirinkimą ir papasakojo, kaip susidarė ir susiorganizavo T. P. partija. Papasakojęs pranešė, kad kovo 3 d. mirė vienas iš partijos įsteigėjų ir jos centro komiteto pirmininkas Juozas Kubilius. Susirinkimas pagerbė velionį atsisodamas.

Svarstant Tautos Pažangos principus, buvo pasiūlyta kairiesiems programos punktais redakcinių pataisymų. Kelis šikius pataisymus susirinkimas priėmė.

Programai svarstyti išėjo labai daug laiko, ir susirinkimas, be programos, tesuspėjo tik išrinkti komitetą.

Steigiamojo susirinkimo (jis buvo vasario 20 d.) nutarta buvo rinkti penkių žmonių komitetą. Visuotinis susirinkimas rado, kad penkių žmonių permaža, ir nutarė rinkti devynis. Mirus Juozui Kubiliui, Komitete beliko 4 žm., taigi dar truko 5. Išrinkti šie: A. Valdemaras, S. Taliat-Kelpšaitė, Feterau-

skis, Kvieska ir Masiulis. Valdybos kandidatais išrinkti: J. Yčienė, Kairiškis ir Karžauskis.

Visų kitų dalykų susirinkimas nesususpėjo apsvastyti ir pavedė komitetui juos nuspręsti ir pristatyti kitam visuotiniam susirinkimui patvirtinti.

Susirinkimas dar rinko į Lietuvos Valdomąjį komitetą savo partijos atstovus. Išrinko M. Yčią ir kun. Tumą Valdom. komiteto nariais ir L. Noreiką kandidatu pavaduotoju.

Taut. pažang. part. komiteto nariai (seniau ir dabar išrinktieji) šiaip pasiskirstė sau darba: M. Yčas — pirmininku, L. Noreika ir A. Valdemaras — pirmininko padėjėjais, kun. Tumas — išdėininku, Linartas — sekretorium, S. Taliat-Kelpšaitė — sekret. padėjėja ir visi kiti Feterauskis, Kvieska, ir Masiulis — komiteto nariais.

Farmaceutų reikalais.

Pritardamas draugo M. Valeikos straipsniams idėtiems 39 № 1916 m. 10 № šių metų „Lietuvių Balse“, apie farmaceutų reikalus, taip pat manau, kad pirmą pirmiausia mums reikalinga įsteigti lietuvių farmaceutų dalininkų (pajininkų) bendrovę, kurion kiekvienas farmaceutas lietuvis galėtų prisidėti. Dalys, mano išmanymu, turėtų būti nuo 50 ligi 100 rub. didumo ir kad dalis galima būtų mokėti dalelėmis, kad ir po 25 rub., nes, man rodos, tokiu būdu galėtumėm pritraukti daugiau dalininkų. Pamatiniam kapitalui busimajai bendrovei sumesti ar negalėtumėm sekti Petrapilio farmaceutų draugijos, pavyzdžiui, kuri yra nutarusi, išlaikyti Petrapilyje prie ministerijos farmaceuto atstovo savo reikalams (profesiniams ginti, apkrauti kiekvieną aptiekos savininką 1/6 dalimi kapeikos nuo kiekvieno recepto, o provizorius nesavi-

ninkas — 10 rub. mokesniu (apie padėjėjus nieko neminima).

Jeigu mes farmaceutai lietuviai apsiimsime kiekvienas mokėti po 10 rublių, ko manau neprivalo nė vienas vengti, nes ne taip jau didelė suma tie keli rubliai, o mūsų farmaceutų lietuvių kaip mano draugas M. Valeika, atsiraštų apie 2000 žmonių, tai susidarytų gana gražus pamatinis kapitalas, apie 20000 rubl.; tegul būtų ir mažiau pinigų, bet vis dėlto susidarytų gana daug; turint gi pradžią, galima jau ir darbas pradėti. Ligi susidarytų farmaceutų lietuvių bendrovės valdyba, manau, kad „Lietuvių Balso“ redakcija mums tame svarbiame reikale patarpininkaus ir neatsisakys pavesti savo skiltis mūsų klausimui*) Valdybą reikėtų traukti daugiau prityrusius draugus, kurie ir pirmiau turėjo Lietuvoje ar savo vaistines ar krautuves. Susidarius bendrovės valdybai, būtų galima išleisti ir dalyv. Tik, prieš grįždami Lietuvon, būtina turime sudėti pamatinį kapitalą, kad sugrįžę jautumėmės stovį ant stipro pamato ir galėtumėm iš karto apimti platesnį darbą. Laikina Valdyba galėtų būti betkur.

Manau, kad podraug ne pro šalį pakelus vėl klausimas apie Tautos fondo įsteigimą, apie kurį rodos buvo jau rašyta laikraščiuose. Tokį fondo mokesnį privalo mokėti kiekvienas lietuvis. Tautos fondo tikslas turėtų būti — nušimčiai skolinti grįžtantiems ir sugrįžusiems Lietuvon tautiečiams ir kitiems tautos reikalams, kurių yra begalės. Negali juk amžinai testis karas; turim stvertis greičiau darbo, kuo greičiau mes lietuviai įsteigsim „Tautos fondą“, o farmaceutai lietuviai, bent „Farmaceutų bendrovę“, juo geriau, nes karas kaip amai kilo, taip amai gali ir pasibaigti, delto turime skubintis. Sykiu su laišku siunčiu „Lietuvių Balso“ redakcijos vardu „Lietuvių Tautos fondui“

*) Kiek išgalėdami noromis tuo reikalų padėsimė. Red.

15 rublių ir „Farmaceutų Bendrovės“ fondui 10 rublių.

Atkartodamas sykiu su draugu M. Valeika, ir aš šaukiu: atsiliepkite draugai! Jau užteks kalbų ir rašymo. Imkime realaus darbo, organizuokimės, — Tėvynė mus šaukia ir laukia!

I. Skinkys.

Grozny 1921/11/7.

Lenkų tautos pasveikinimas.

(Rezoliucija, vienu balsu priimta per Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos posėdį kovo 1 d.).

Lenkų Tautai.

Caro režimas, kuris pusantro amžiaus slėgė lenkų tautą kartu su rusų, sujungtomis proletarijato ir kariuomenės pajėgomis nuverstas.

Pranešdama lenkų tautai, kad laisvė nugalėjo visos Rusijos žandara, Petrapilio Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryba pažymi, jog Rusijos demokratija pripažįsta tautiniai-politikinį tautų apsisprendimą, ir skelbia, jog Lenkija turi teisę valstybiniai-tarptautiniuose santykiuose būti visai laisva.

Siunčiame lenkų tautai savo brolių pasveikinimą ir geidžiame jai pasisekimo būsimoje kovoje už įvedimą nepriklausomosios Lenkijoje demokratinės respublikos tvarkos.

Petrapilio Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryba.

Red. pastaba. Tokį atsisveikinimą pasveikinimą kovo 15 dieną paskelbė Petrap. Darb. ir Kar. A. Taryba savo laikraštyje (Известия Петроград. Совета Раб. и Сол. Депутатовъ). Po pasveikinimo eina straipsnis, „Lenkijos laisvė“, kuriame ragina lenkus sukilti prieš vokiečius ir austrus ir pažada, kad rusų revoliucinė armija padėsianti lenkams iškovoti laisvę ir sujungti visas tris

Šimto metų sukaktuvės.

Garsiam Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto liaudies universitete lektorius, palipęs į katedrą ir apmetęs savo gilum žvilgsniu didelę auditoriją, pradėjo savo šimtmetinę paskaitą (2014 metais):

„Gerbiamosios klausytojos ir gerbiamieji klausytojai!

Tai buvo lygiai prieš šimtą metų.

Tai prasidėjo 1914-ais metais ir tęsėsi per ištisus 1915-16-17-18-19 ir 20 metus... Tai atsitiko tada, tuo laiku, kada jau buvo pradėjusios vykti virš žmonių svajonės, kada žmogus, išbūlinęs savo sielą ir protą ir daug ką nuveikęs prigimties srityje, pasiryžęs užkariauti ir orą ir jau buvo pradėjęs skraidyti padangėmis... Tai atsitiko taip greit, taip amai ir netikėtai, kad dabarties filosofai ir istorikai ir šiandien tebesuka galvą ir po šimto metų negali suvokti šitos baisiausios Dievo rykštės priežasties ir pradžios...

Pirmučiausia didžiosios tų laikų Europos valstybės sutraukė tarp savęs diplomatijos ryšius... tučtuojau sustojė prekyba, sutruko amžiais nusistovėję tautų įpročiai ir santykiai... Baisi mirties smėkla aplėkė visą pasaulį... Motinos nesususpėjo atsisveikinti su savo sūnumis, vyrai su pačiomis... Baisios audros užklupo artojai ir darbininkai, palikę nenudirbtus laukus ir neapropintas šeimynas, atsidūrė mirties laukuose...

Pirmasai armotos šavis, papoškėjęs tarp Virbalio ir Eitkunų, mirties aidu atsimušė didžiosiose ir mažosiose Europos valstybėse, pasiekė Artimuosius ir Tolimuosius Rytus, pasiekė visus pasaulio užkampius, visas Aprikos, Azijos, Australijos ir Amerikos kolonijas ir sukėlė prieš kita kita amžiais santaikioje ir ramybėje gyvenusias tautas... Žemė sudundėjo po milijonų apsiginklavusių žmonių kojų. Visi pasaulio seismografai, kaip žemei drebant, pažymėjo armijų ėjimą... Kraujui ir ašaromis patvino pasaulis. Dūmai ap-

temdė saulę, gaisrai nušvietė laukus... Žmonės, kasdieną melde: „Teateinie Tavo Karalystė“, pragaro susilaukė... Tai prasidėjo baisusis tautų pasaulio karas! Tai prasidėjo toji tautų kovai, apie kurią kitados pranašavo šventieji tėvai pranašai...

Pirmutinė suliepsnojo Belgija; krauju ir ašaromis patvino Lenkija; Prancūzija susidūrė su Vokietija; vandenų karalienė Anglija išleido savo laivyną medžioti po visas pasaulio jūras ir okeanus; plati, galinga Rusija, išplėtusi savo armijas nuo jūrų lig jūrų, užgule Prūsijos, Austriją; be to, dar ji permetė savo milijoninę armiją per didžiuosius Kaukazo kalnus ir užklupo turkus...

Krauju pakvipo oras, pasruvo upės ir prisiskundė žemė. Žmonės mirė kaip musės. Nebesususpėdavo užkasti lavonų; sužeistieji po kelias paras voliodavosi laukuose be jokios pagalbos; dauguma jų mirė nuo žaidų, badu ir nuo šalčio ir tik laimingieji ir tvirtesnieji patekdavo į lozaretas ir ligonines, kur rūpindavosi jais tiek, kad šiek tiek pagydzius vėl galima būtų siųsti į pajicijas...

Be perstogės, dieną ir naktį dundėjo armotos; granatos ir šrapneliai kas minutę skynė šimtus tukstančius kareivių ir po kito tukstančiai sausakimšai prikimštų traukinių dūmė užvirus į mirties laukus...

Būriai aeroplanų kovėsi padangėse, skraidė po apylinkes ir metė bombas ir vylėčias į miestus, miestelius ir sodžius. Be to, dar jūrų pakraščiais plaukiojo lengvieji laivai ir medžiojo šaudė ukininkų trobas...

Persigandę žmonės, palikę savo amžiais nusėdėtas vietas ir turtą, būrių būriais bėgo nuo priešininkų, bėgo nuo savųjų... Bebegdami tėvai pasimetė su vaikais, išsiskirtė šeimynų nariai — ir kitos armijos, pabėgėlių ir ištremtųjų armijos, užtvino visus kelius ir laukus... Jei tikėsime tų laikų dienraščiais ir žiniomis, tai vienoje Rusijoje, iš vienos Padolės ir Lenkijos pabėgėlių ir tremtinių buvę lig 8 milijonų. O kiek jų bėgo iš sunaikintos Lietuvos, iš Kuršo... Ir

visa šitoji alkanų, nusvilusių žmonių masė bėgo į rytus, bėgo viską pakeleje griebdama ir naikindama, bėgo, o eilės kryžių ir žemės kupstelių lydėjo juos iš tėvynės ir rodė jų kruviną kelią...

Bėgo susispietę sodžiais, parapijomis, valsčiais ir ištisomis apskritimis. Vieni vežėsi prisikrovę vežimus ir varėsi su savimi visus naminius gyvulius, kiti nešė ant savo pečių sunkiai pavelkamus rišulius, dar kiti, kurie nieko nesususpėjo pasiimti, bėgo kaip stovį ir maitinosi grobiu ar išmalda... Ir juo toliau nuo tėvynės, juo daugiau ir daugiau dygo kryžių, juo daugiau mėtėsi pakeleje pabėgėlių turto; grioviuose dribsojo pailę ir puolę galvijai... Mėsos buvo kiek nori, duonos gi stigo ir trupinėlio. Dar toliau, dar alkaniau. Be to, dar juos iš visų pusių apspito valkatai ir plėšikų gaujos. Už duonos kšnių, už šilto viralo samtelį imdavo iš jų paskutinį, kruvinu keliu atgabentą turtą ir paskutinį skatiką. Taip, geriausią arklį galima buvo (iš jų) pirkti už penkrublę, karvę už trirublę; priegalius ir duknas atiduodavo už rublį ir pusrublį. O Roslavlėje, šitoje pabėgėlių tremtinių ašarų pakalnėje, kame suėjo visi jų keliai ir iš kur sodindavo juos į traukinius, buvo vien verksmas ir dantų griežimas: žmonės, norėdami patekti į traukinį, kaip į kokį išganymą, palikę visą kruvinu keliu atgabentą turtą, bėgo prie stoties, lipo vieni per kitų galvas, lindo pro kareivių durtuvus ir joki vyresnybė, joki organizacija negalėjo jų sutvarkyti...

Ir tik laimingieji ir tik sveikieji pasiekė tolimą Rusiją.

Be to, čia nepasibaigė jų kruvinas kelias. Perpildytos gubernijos ir miestai atsisakydavo priimti pabėgėlius ir sausakimšai traukiniai nelaimingųjų traukydavos iš gubernijos gubernijon, iš miesto miestan tol, kol jie visi išmirdavo arba išbėgiodavo.

Kas dieną į didesnius miestus atveždavo kupinus traukinius vaikų ir kūdikių, kurių tėvai pasimirdavo sunkioje kelionėje, arba, jų atsižadėję, išbėgiodavo.

Niekuomet dar Rusijos plotai nebuvo matę tokio tautų pakilimo iš vakarų į rytus.

Galų gale susidarė komitetai ir visokios organizacijos; ne pagalbos ir pabėgėlių šelpimo organizacijos, o apsigynimo... Bet kažin, jei nebūtų užstojuši šalta žiema ir ligos, kurios iškrėtė ir praretino pabėgėlių minias, tai kažin ar būtų sugebėję šitie komitetai ir organizacijos aprūpinti duona ir pastoge nors pusę tų nelaimingųjų.

O armotos vis gaudė ir gaudė ir dieną po dienos skynė armijas, griovė miestus ir ardė ir su žemėmis maišė tai, kas šimtmečiais buvo statyta. Ir juo toliau, juo daugiau liejosi kraujo, juo narsiau žudėsi žmonės ir viena paskui kitos skubėjo įsimaistyti bendron skerdinę didesnės ir mažesnės pasaulio valstybės.

Apjako ir patys piliečiai, ir „Dievo nešiotoji“ liaudis, ir pažangioji inteligentija... Laikraštis buvo bjauru ir rankas paimti, visur viešpatavo melas, veidmainiavimas, neapykanta. Rašytojai ir humonistai, ir šventų idėjų skelbėjai virto artimo neapykantos skelbėjais, kurstė miniose neapykantos ugnį, griežė dantį ir šaukė: „Dangų atmonijimo... Visų atšipo nervai, persimainė mintys ir kalbos. Žmonės troško kraujo ir reikalavo nebe šimtų ir tukstančių aukų, o visų armijų žlugimo. Jautrios ponios ir visuomet liksmos panelės nuobodžiaavo salionuose ir su nekantrybe laukė iš karo lauko gausių kruvinų žinių. Ir tik tada visų pagerėdavo apas, namai išsipuošdavo vėliavomis, gelėmis, cerkvėse laikydavo iškilmingas pamaldas ir gausūs miro ir rūkalų dūmai smilkdavo Tam, Kuris įsakė: „Nežudyk“.

Kovėsi žmonės metus, antrus, trečius ir niekur ir galo nebuvo matyti šitų žudynių. Vieni viešpatys ir karaliai nebeteko savo sostų ir karalijų, kiti pagriebė didžiausius savo priešininkų plotus, dar kiti, sutraukę didžiausias armijas, svyravo aimanavo, prie ko prisidėjus ir laukė tinkamo momento padėti tvirtesniai pribagti silpniesiems... Turtingiausios provincijos ir miestai po kelius kartus eidavo iš rankų į rankas.

Lenkijos dalis į vieną savistovią nepriklausomą Lenkiją.

Apie Lietuvą ir lietuvius.

Pataruoju laiku išėjo šios knygos apie Lietuvą svetimomis kalbomis: 1) St. Vydūno „Litauen in vergangener und Gegenwart“; 2) Vronkos „Kurland und Litauen“; 3) albumas „Skizzen aus Litauen und Kurland“; 4) „Kovnoer Zeitung“ o išleistas albumas „Bilder aus Litauen“; 5) Gaigalačio „Litauen“; 6) A. Viskanto „La Lituanie et la guerre“.

J. Aukštuolis.

Kaip kilo revoliucija.

Ši didžioji Rusų revoliucija, kuri taip greitai, taip tvarkingai ir taip laimingai pasibaigė, prasidėjo visai netikėtai. Senoji valdžia taip buvo visiems įkyrėjusi, taip elgėsi bjauriai ir neprotingai, jog sukėlė visą visuomenę prieš save. Ir dėlto taip iš karto visi nuo jos atsiskyrė. Revoliucija kilo pati savaime, be jokios tam tikros organizacijos, be didelės agitacijos. Ne organizacijos, sukelė revoliuciją, bet jau revoliucijai kilus teko tiek darbininkams, tiek ūkams organizuotis, kad sukilimas neišsirtų, bet eitų tvarkingai.

Streikų vienoje kitoje fabrikoje jau būdavo ir pirmiau. Vasario 14 dienai buvo žadamas didelis streikas visame Petrapilyje. Darbininkai ketino eiti į V. Dūmą su savo reikalavimais ir užuojauta dėl nutęsimo jos darbų. Bet buvo aiškinama, kad žadameji streikai daugiau provokacijos darbas, ir jie neįvyko. Bet kilusysis nedarbas ir maži streikai nesiliovė ir žmonių apas vis

augo. Pagaliaus ėmė trukti duonos, ypač miesto pakraščiuose dirbtuvių rajonuose. Darbininkų būriai ėmė plaukti į miestą. Policija ėmė vaikyti. Tai darė dar didesnį sukilimą. Tikroji revoliucijos pradžia buvo vasario 23 d., kada didelės darbininkų minios ėmė plaukti į miesto vidurį dainuodami revoliucijos dainas. Mašinti buvo pasiūti kazokai ir kariuomenė. Bet minia instinktu, apu atspėjo kariuomenės apą. Pasirodžius kazokų būriams nebaimė ėmė minia, kaip seniau 1905 m., bet džiaugsmas, ir jie sveikino kazokus ir kareivius, šaukdami „ura“. Ir ji atspėjo. Kazokai ir kareiviai nešaudė, neplekė minios. Jie jautė ta pat, ką pavergtieji sukilėliai. Pradžioje jie tik nušalė stovėjo. Buvo atsitikimų, kad kazokai, užstodami sukilusius žmones, baudė uoliuosius carizmo gynėjus palicistus. Vasario 24 d. sustojo tramvajai. Vasario 25 d. buvo išleistas garsus Petrapilio komendanto įsakymas, kad kariuomenė šaudytų žmones. Bet kariuomenė to nedarė. Tikslai policija, žvąnčio despotizmo papirkta ir apjakiinta, paklausė. To negana. Norėdama daugiau įbauginti žmones, policija, apsitačiusi kareivių drabužiais, ėmė šaudyti laisvės kovotojus. To jau buvo per daug. Kariuomenė, kuri pirmiau tik stengėsi žmonių nenaukinti, pamačiusi tą senosios valdžios piktybę ir niekšybę, neteko kantrybės ir stojo ne prieš žmones, bet už žmones. Vasario 26 d. pirmą Volinės, paskiau Lietuvos, paskiau ir kiti gvardijos pulkai, tie tariamieji carizmo sargai, pirmieji sukiro ir susidėjo su sukilusia revoliucijos liaudimi.

Taip, visuomenė, darbininkai išėjo duonos reikalauti, o parnešė laisvę šaliai. Garbė pirmiesiems drąsuoliams!

Rgn.

Motery susirinkimas.

Užtekėjus laisvės saulei, visų akys prašvito džiaugsmu. Rusijos piliečiai,

atsitraukdami savieji naikindavo valstybės turtą, sprogdindavo geležkelius, tiltus, degindavo visokias irstaigas ir varu varydavo gyventojus. Grįždami atgal priešininkai darydavo tą patį ir galų gale visa šalis pavirsdavo griuvėsių ir milžiniškas kapines.

Bet ne koks gyvenimas buvo ir tu, kurių nepagriebė karo audra ir kurie pasiliko toli fronto užpakalyje.

Pirmučiausia pranyko iš apyvartos metaliniai pinigai; greit ėmė stigti cukraus, mėsos, grūdų, miltų, bulvių... Atsirado nauja pramonės šaka — „spekuliacija“, vadinasi, pirkti už rublį — parduoti už dešimtį ir daugiau. Išvirkę prekijai ir vertelgos pakėlė reikalingiausius produktams tokias kainas, kad miestų neturtėliams ir darbininkams reikėjo maitintis vien juoda duona ir bulvėmis. Bet ir jų sunku buvo gauti. Prie visokių krautuvių dieną naktį stovėjo žmonių eilės, vadinamosios „uodegos“ ir po kelias val. laukdavo valgomųjų produktų. Be to dar prasidėjo baisi spekuliacija ir falsifikacija reikalingiausių produktų. Buvo surasti surugotai riebalų, pieno ir išgalvotas naujas būdas duonos kepimo, į kurią duonkepiai, kad būtų sunkesnė, tarp ko kito dėdavo ir mėlyno akmenėlio... Piliečiai skurdo, sirgo ir mirė. Sunku buvo ir daktaras prisieškauti, nes visi darbavos užverstose sužeistaisiais ligoninėse ir lozaretuose. Miestiečiai suniuoro, pasidarė pikti ir nekantrūs: norėdami patekti tramvajun arba penkiomis minutėmis anksčiau būti važiuojamoj vietoje, žmonės prie tramvajų išsimušdavo vieni kitiems dantis, koliodavos, kumsčiodavos ir viens ant kito griėždavo dantį. Reikėdavo tik mažiausios progos, kaip ištikdavo muštynės, kurias išskirdavo tik palicijos eskadronai. Žiemą tam tikri automobiliai apvažinėdavo „uodegas“ ir rankiodavo iš eilių sušalusius ar apalpusius piliečius...

Tuo tarpu, kai alko ir skurdo „iestų“ prasčiokėliai, augštesnieji gi luomai, prisiplėšę pinigų ir turto, begalo išvirkto, išdyko ir nebežinojo, kur išeiti.

kvoti savo lobis. Atsidarė didelių restoracijų, kafe-santany, klubų, priviso daugybė ištivirkusių moterų; krautuvių vitrinose spingsėjo nepaprastu prekių turtingumu. Žmonės mėtėsi pinigais, kaip skiedromis; šampanas liejosi, kaip kraujas, o ten, ten mirties laukuose, nežinia dėl ko ir kam kovėsi ir žudėsi pilkos minios pilkų paklusnių vergų...

Kovėsi žmonės metus, antrus, trečius ir niekur ir galo nebuvo matyti šitos žudynės. Vieni piliečiai praturtėjo, kiti amžinai nusmuko; vieni pagriebė savo rankas visą pramonę ir turtus, kiti jų vergais tapo...

Galop visi pasaulio viešpatiai ir savo karalių nustojo valdovai nuo sostų augštybės sušuko: „Viskas karui!“ „Viskas karui!“ atsiliepė vergai piliečiai. „Viskas karui ir nieko užpakaliui!“ subruzd apjakusios minios... ir universitetuose pradėjo dirbti bombas, šrapnelius; laboratorijose profesorai ir chemikai suko galvas, taisydami žmogaus nuodijamas dujas. Mokyklas pavertė į kazarmes, kultūros įstaugas — į lazaretus ir ligonines. Erlichio laboratorijose salvarsano vietoje pradėjo lieti kulkas; Pastero institute drožė vilyčias... Viskas, kas pirma rūpinos žmonijos sveikata ir gerove, viskas apmirė, sustojo, sustingo... Aptiekos liko be vaisto, krautuvis be reikalingiausių daiktų... Žmonės pristigo ne tik mėsos, cukraus ir malkų, bet ir duonos. Nustojo verties ir pinigai... Bet čia atsitiko tas, apie ką žmonės ne tik kad niekadados manytė nemanė, bet ir sapnyje nesapnavo... Stingsta gyslose kraujas, atsisako tarnauti protas, ir jokia politika, jokia logika, joks samprotavimas negali sumegzti visų tu pragaro priepuolių ir viena už kitą žiauresnių audrų, kurios ištiko tų laikų piliečius... Bet apie tai pakalbėsime kitą pusvalandį. Dabar padarysime dešimties minučių pertrauką, — ir profesorius, žemai nusilenkęs didelei auditorijai, išlipo iš katedros.

A. Viciuolis.

nebevaržomi jau buvusios vyriausybės geležiniais saitais su neapsakoma linksmybe stovėjęs statyti sau naują gyvenimą. Ištartas žodis laisvė linksmai nuaidėjo per kalnus pakalnes į visus užkampius plačiosios Rusijos. Gaivina spinduliai sušvitusios laisvės visus žadina ir kiekvienas skuba tarti viešai savo vargus ir pageidavimus...

Tad mūsų moters kovo 11 d. susirinko Liet. reng. Kursų Salėje (Baskovo g-lė, 29) pasidalyti naujo gyvenimo įspūdžiais ir bendrai pasitarti, kokiuo būdu kovoti sau politikos teisių. Pirmimininke buvo išrinkta Kalvaitė, pirm, sekret.Navakaitė.

Pirmiausia Baronienė ir Bortkevičienė trumpais bruožais nupiešė moterų padėjimą ir istoriją jų kovos už pagerinimą savo buvio Lietuvoje ir kitose šalyse. Paskiaus gi visa eilė kalbėtojų (Puodžiūnaitė, J. Žilevičaitė, Liutkevičaitė ir kt.) ragino moteris stoti į kovą dėl savo teisių,

Tarp kito ko tame susirinkime buvo iškeltas klausimas, ar prisidėti kovoje prie rusų *in corpore*, ar palikti tik kiekvienos valiai. Labai buvo skaudu klausyti, kai kurios kalbėtojos sakė, kad nėsą reikalo rinktis, sau atskira dirva darbu. Jų išmanymu ar nevistiek darbuotis tarp savųjų ar tarp svetimaucijų.

Sesels! labai klystate. Turime šviesti savo liaudį, nes jeigu mes pirmiausiai nesirūpinsim savais, kasgi, ar svetimauciai tą mums padarys? Mūsų gyvenimo brėkstančios aušros vardu bukite, sesutės, pirmiausia lietuvės ir, sustoje į kravą ir augštai iškėlę savo vėliava, žengkite į eiles kovojančių moterų už savo teises ir savo šviesią ateitį...

Prisiklausykite, ką savo dabartinė rusų spauda: ji šaukia šioje valandoje būti — tik rusai, nes visai tautai gresia pavojus. Palyginkite mūsų, lietuvių, padėjimą su jų — ar gi prieš mūsų akis mažesnis stovi pavojus? Jei jūs, sesers, kiekviena atskirai kovositė svetimaucijų eilėse, pražusite jų minioje, it lašai jūroje. Mes tik tuomet busim laisvi piliečiai, kai išgausim savo šalią visą laisvę, o kad tas graičiau įvyktų, privalome stoti į darbą susiorganizavę, susirūšę Tėvynės meilės stiprais ryšiais.

Apie ištikusią svarbią atmainą Rusijos viduriniame gyvenime ir apie moterų klausimą labai graičiai kalbėjo P. Balys. Jo žodžiai įkvėpė gyvybės visam susirinkimui, nes iš moterų kalbų nebuvo matyti, kad jos kenčia jungą ir trokšta iš jo išsivaduoti. Gal užtat taip rodės, kad susirinkime nebuvo darbininkių ir visai nedaug teatsilankę ištekejusių, nes jos daug būtų ką galėję pasakyti. O gal Lietuvos dukterų ne toks jau sunkus padėjimas?..

Taip pat maloniai buvo priimtas Salkauskio pasveikinimas ir gražus piešinėlis iš moterų padėjimo.

Labai gaila, kad gvildant moterų klausimą, visuomet praleidžia vieną svarbų dalyką: kad moters, įgiję lygias teises su vyrais, vis dėlto nepamirštų likti moterimis. Aš manau, kad labai sunku yra atlikti kaikiurių profesijų punkcijos ir būti *moterimi* visa to žodžio prasme. Gyvenant naujose aplinkybėse, moters mokėjimas išlaikyti harmoniją ir neužslopinti suvo graži siela — uždavinys nelengvas. Moteris tik tuomet ir galinga, kai jos sieloje liepsnoja įginti jai moters jausmai. Labai graičiai išsitarė viena kalbėtoja praėjusiame susirinkime: „Vyrai valdo pasaulį, o mes vyrus valdom“...

Konkrečios rezoliucijos susirinkimas neformulavo, nutarė tik kuogreičiausiai sušaukti kitą susirinkimą, labiau organizuotą. Nors tas mūsų moterų mitingas, kaip kaikiurie jį pavadino, buvo ir nelabai didelis (apie 100 žmonių) ir nieko jame svarbaus nenuartata, vis tik jis darė malonų įspūdį, ir mes, vyrai, karštai sveikiname busimos laisvos Lietuvos laisvas pilietes.

Tat į kovą, sesels! Te visiems šypsos laisvės saulė ir visus vienodai puošia savo gražia šviesa!

P. V.

Korespondencijos.

BOBRUISKAS, Minsko rėd.

Bobruiskas veik vienų žydų gyvenamas Rusijos miestas, negrįstas, šla-pias ir labai nešvarus. Tremtinių apsigyveno gana didelis skaičius, gal nekuo temažesnis už vietinių gyventojų skaičių; vienų tik lietuvių bus apie 2000 žmonių,

Lietuvių Draugijos skyrius tremtiniamis šelpti jau įkurtas 1915 m. spalio mėnesyje, bet iki 1916 metų pradžios maža tepadirbo. Per ištisus gi 1916 metus skyrius dirbo nenuilsdamas: įsteigė 4 prieglaudas, kur laikoma apie 300 vaikų, 3 mokyklas, bendrabučių suaugusiems, ypač našlėms ir kareivių šeimynoms, ligoninę, kurioje paskutiniu laiku yra apie 20 ligonių, ambulatoriją ir vaistinę. Be to, dar atidaryta siuvykla, skalbykla, mezgykla ir stolių dirbtuvė, kuriose nemaža tremtinių randa sau uždarbio. Dirbtuvių pelnas, palyginti, nemažas; taip, pavyzdžiui, siuvykla per vienus praėjusius metus davė beveik pusantro tūkstančio rub. gryno pelno.

Visam kam, be abejo, reikėjo nemaža laiko ir darbo, bet kun. Bumšas, skyriaus pirmininkas, o paskutiniu laiku ir Centro Įgaliotinis kun. Ivaška, nenuleisdami darbavosi.

Darbas dirbamas gana gerai, kas negerai, stengiamasi pataisyti; tik kuone nuolatos trūksta pinigų, ir tatau vargina ne tik tremtinius, bet ir pačius komiteto darbininkus.

Prieglaudose vaikai laikomi neperlik blogai; maistu, iš dalies ir drabužiais, aprūpinti, kiek galima, nors pinigų tam gaunama, palyginti, labai maža. Produktų ir viso ko brangumas čia perlik nežmoniškas. Sunkiausia yra su avalyne vaikams, kuriai sumų visai negaunama. Komitetas tuo jau pasirūpino, ir yra vilties sulaukti šokių tokių vaisių.

Paskutiniu laiku susidarė prie skyriaus dvasios reikalų sekcija, kuri stengiasi dar daugiau patobulinti tvarką ir vedimą prieglaudų ir mokyklų.

Reikalingas kunigas lietuvis, kurs galėtų aprūpinti tremtinių dvasios reikalus, nes pamaldų, rodos, lietuviams nėra dar buvę Bobruiske, o jeigu ir buvo, tai retai, (neskaitant gegužinių pamaldų pernai metais).

Sumanyta sutaisyti Bobruiske lietuvių koncertas, kurian pakviesti žymiausi mūsų artistai. Proga lietuviams bus pasirodyti čia viešai svetimauciams.

Antanas Pakutis.

VORONEŽAS.

Į Voronežą privažiavo daugybė pabėgėlių lietuvių, ypač moksleivių, kurių bus čia su viršum 1000.

Yra 2 vyrų gimnazijos ir moterų. Bendrabučių yra 13. Moksleiviai išskirstyti po bendrabučius. Gyvena jie neblogiausiai, tik gaila, kad bendrabučiuose maža disciplina ir nekaip auklėjami mažesnieji.

Kitų pabėgėlių padėjimas sunkus. Daugelis iš vyriausybės negauna pašalpos, darbo sunku gauti, kad nemo-ka rusiškai kalbėti, valgis — duona, druska ir vanduo, nemaža serga. Visi pabėgėliai gyvena šaltuose butuose, susikimę po kelias šeimynas. Dauguma moterų, likusios be vyrų ir negalėdamos atsitraukti nuo mažų vaikų, negali užsidirbti sau maistui. Kiek galėdami pabėgėliams padeda moksleiviai; susiorganizavę į kuopą rūpinasi pagerinti jų padėjimą, nuraminti, padėti išbristi iš vargo.

Voronežo moksleiviai lietuviai nesnaudžia. Nors nedidelis, bet veiklus mokinių būrelis taiso vakarus, koncertus.

Vakary esti labai dažnai. Pern. m. gruodžio 7 d. buvo lietuvių vakaras. Vaidino L. Giros istorijos tragediją „Kerštą“ ir Nacevičiaus vedamas choras padainavo kelias daineles. Vaidino gerai. Žmonių buvo įvairių tautų: latvių, rusų, žydų. — Gruodžio 31 d. buvo pirmas moksleivių savybės vakaras: Vaidino „Genovaitė“, Nacevičiaus

vedamas choras padainavo kelias daineles ir Lišauskio vedamas orkestras pagriežė kelis dalykus. Paskui buvo žaidžiama ir šokama. Vakaras tęsėsi ligi 3 val. nakt. Dar buvo parodytas gyvas paveikslas: „Maldą už Lietuvą“. Po paveikslą buvo pasakytos kelios jausmingos prakalbos. Choras silpnokai dainavo. Man regis, kad iš moksleivių galima puikus choras sutaisyti, tik reikia darbo. „Genovaitei“ dekoracijas piešė dr. Baronas. Galima tikėtis, kad dr. B. bus geras dailininkas. — 1917 m. sausio 3 d. buvo antras moksleivių savybės vakaras. Vaidino Ad. Kairio „Piršlybos gyvenimo vaizdą“. Choras padainavo kelias daineles, orkestras paskambino, pagriežė smuika solo Sikorskis ir duetas — smuika su mandolina. Šis vakaras ne kaip tenusisekė: maža buvo pasirengę, tvarkos irgi buvo maža ir vaidino negeriausiai.

Birutės aini.

Žinios.

PETRAPILYJE.

Ukrainiečių kalba mokyklose. Laikinoji vyriausybė leido mokyti Kievo apygardos mokyklose ukrainiečių kalbą ta sąlyga, kad mažumos moksleivių reikalai būtų aprūpinti.

Žodžio laisvė. Darbininkų ir kareivių atstovų vykdomasis komitetas nutarė leisti visiems laikraščiams eiti, nežiūrint jų krypsnio. Tačiau komitetas pasiliko teisę neleisti laikraščiuose rašyti ką priešinga revoliucijai.

Naujas lietuvių laikraštis. Kovo 14 d. išėjo № 1 „Santaros“. „Santara“ — „Demokratinės Tautos Laisvės Santaros laikraštis. Laikraštis tuo tarpu eisias du kartu savaitėje.

Laikinoji vyriausybė apskelbė amnistiją tiems, kurie paaukštė tieson už nusikaltimą laikuriems kariuomenės ir jūrų kariuomenės baudžiamųjų įstatų straipsnims.

Petrapilio kariuomenės apygardoje ir kitose vietose, kurios nepriskirtos prie karo lauko, nebebus karo lauko teismo.

Valst. Dūmos atstovas P. Krupeniskis, laikraščiams apskelbus, kad gaudavęs iš vidaus reikalų ministerijos slaptojo fondo pinigų, pranešė V. Dūmos pirmininkui, jog atsisakęs nuo atstovavimo. Paskelbtosios apie jį žinios esanti netiesa, tik dabar jis negalys pasiteisinti.

Gruzinių kolonijos susirinkimas. Petrapilio gruzinai, susirinkę, priėmė rezoliuciją, kad Gruzijai turi būti suteikta autonomija.

Revoliucijos aukų laidotuvių atidėtos kovo 23 d.

Prie Petrapilio fabrikantų draugijos susidarė laikinas komitetas darbininkų ir fabrikantų santykiams sutvarkyti. Kovo 10 d. buvo to komiteto pasitarimas su darbininkų ir kareivių atstovų taryba. Susitarė. 1) visose fabrikose įvesti 8 valandų darbo dieną, ligi bus išleistas tam tikras įstatymas; 2) prieš šventes darbininkai tedirba 7 val.; 3) kad ir sumažintas dirbamos dienos ilgumas, betgi darbininkai turi būti mokami ne mažiau, kaip pirmiau kad buvo; 4) jei yra kokio skubaus darbo, tai dirbti jį, pasibaigus darbo dienai, leidžia fabrikų komitetai. Toliau susitarė, kad visose fabrikose bus įsteigti fabrikų komitetai visokiems administracijos ir darbininkų nesusipratimams spręsti. Komitetai renkami iš darbininkų visuotiniu, lygiu, tiesioginiu ir slaptu balsavimu.

IVAIRIOS.

Kontrarevoliucijos pastangos. Kairiuose Rusijos vietose senosios vyriausybės šalininkai mėgina sukelti riaušes. Pavyzdžiui, Chersono gubernijos kaimuose kažin koki nežinomi žmonės dalija akininkams lapelių, kuriais kursto žmones eiti prieš dvarininkus, plėšti juos. O Odesoje išbėgo iš kalėjimo netoli 2000 krimin. kalinių. Matyti, padėjo jiems išbėgti kas iš kalėjimo administracijos. Del to suimtas kalėjimo viršininkas pulkininkas Perelešinas, miesto galva Pelikanas, jo draugas Mečnikovas ir kiti.

Latvių suvažiavimas. Valmieroje atidarytas Vidžemės latvių suvažiavimas. Suvažiavime dalyvauja 440 valstiečių ir miestų atstovų. Išrinkta taryba latvių Vidžemei valdyti.

SVETUR.

Viduržemio jūroje vokiečių nardomai laivelė nuskandino prancūzų šarvuotąjį karo laivą, vardu „Danton“. Žuvo 296 žmonės.

Amerikos Jungtiniuose Valstijuose pašaukta iš įvairių valstijų 34 pulkai tautos gvardijos. Prezidentas įsakė padidinti laivyno kariuomenę ligi 87.000 žm.

KARAS.

Rusų šone. Pašaudę iš armotų, vokiečiai puolė rusus Alukstos rytuose, bet rusai vokiečius atmušė. Taip pat atmušti vokiečiai ir ties Pastovais. Vokiečiai dar puolė Bogušės apylinkėje (į šiaurės rytus nuo Kievos miest.) ir buvo paėmę apkasų dalį, bet rusai pasikui juos išvijo.

Yra žinių, kad šiaurės ir vakarų fronte vokiečiai grupuoja savo kariuomenę. Spėjama, kad vokiečiai žada puliti rusus tarp Minsko ir Dvinsko.

Rumumų šone vokiečiai, matyti, irgi ruošiasi puliti.

Kaukazo šone nieko ypatinga neatitiko.

Ore. Jūrinių oralaivių būrys nulekė ant Derkoso (70 varstų nuo Konstantinopolio) ir numetė apie 50 bombų ant vadentraukio, teikiančio vandenį Konstantinopolio miestui.

Prancūzų šone. Į pietus nuo Uazos prancūzai tebestumė vokiečius; prancūzų būriai jau priėjo Sen- Gebeno girią. Taip pat vokiečiai traukiasi ir Susono šiaurėje.

Jūrėse. Vokiečių nardomai laivelė paskandino anglų laivą ligoninę, vardu „Asturias“, žuvo 31 žm., sužeista 39 ir bė žinios prapuolė 12.

—000—

Pranešimai.

Kuituros ir švietimo Sekcija prašo visų mokyklų (Petrapilyje ir jo apylinkėje) mokytojus ir šiaip jau žmones, kuriems rūpi švietimo reikalai, pranešti savo adresus, kad galėtume išsiųsti „Lietuvių Mokytojų Kuopos“ projektą.

Sekcijos vedėjas Kl. Skabeika.
Sekretorius A. Klimas.

Redaktorius L. Noreika.
Leidėjas Martynas Včas.

Č. Sasnauskio koncertas
— bus kovo 19 d. 2 val. —
Ginekologijos instituto salėje (Boc. O.,
Univers. linija № 3).

Bilietai dar galima gauti:

- 1) „Liet. Balso“ Redakcijoje, Sape-
rų g-lė № 9, — 9;
- 2) Lietuvių Centro Komitete, Ba-
skovo g-lė, № 29 ir
- 3) „Lietuvių Spaustuveje“, Simeo-
novskaja, № 7, — 6.

ANTANAS KAIRYS, Antašavos miesto,
ieško tėvų ir seserų.

Москва, Село Богородское. Милонная ул.
д. Цвѣткова 23. А. Кайрису.

161—1

MARIJONA VISMANTAITE iš Girkal-
nių miesto ieško giminių ir pažįstamų:

Москва, Таганская 2, Гончарный пер. д.
№ 4, кв. 2. М. Висмонтъ.

162—1

BRANISLOVA DOMEIKIENE Kauno g.
Kražių miest., ieško tėvų, brolių ir seserų.

Гор. Екатеринодар, Лабалаторія табако-
водства.

199—3

PRANYS RŪBIKAS ieško brolio Juozo,
kareivio. Adresas:

Дѣйст. армія, Полевая аптека № 4. Руби-
касу. Гор. Смоленскъ.

—4

Mes, Tautkaitės: Eežbieta Jono
dukrė, Mikalina Adomo ir Eugenija

Ant., Kauno gub., Šiaulių aps., Pašuvio
par., Giedraičių kaimo, ieškome giminių ir
pažįstamų:

181—1

VORONIKA REGŽIŠAUSKIENE Kauno
gub., Šiaulių aps., Skiemiškių valsč., Gul-
binų kaimo, ieško dukters Emilijos Krikšto-
navičiūtės.

Гор. Екатеринославъ, Литовскій Комитетъ,
155—1

Kar. KAZ. ŽEKAS Kauno gub., Zarasų
aps., Žlobiškių par., Pazuzuolių kaimo,
ieško gim. ir paž.

Дѣйст. армія, 129 полевая контора, 17 от-
дѣлъ, телеграф. рота, 1-е шастовое отдѣле-
ніе.

Amerikos laikr. prašau atsispauzdinti.

156—1

Kar. ANT. GERIBA Kauno gub., Tel-
šių aps., Viešvienų miestelio, ieško moti-
nos, brolių Petro, Stanislovo ir Pranci-
škaus, seserų Joanos, Kazimieros ir Liu-
dvikos.

Дѣйст. армія, 374 п. Минской дружины, 3
рота, 2 взводъ.

157—1

Kar. JONAS BITINAS Kauno gubern.,
Ukmergės aps., Paupėnų par., varienų
kaimo, ieškau žmonos Veronikos, tėvelio
Jurgio, brolio Adomo, sesers Elzbiotos,
uošvio Simano.

Дѣйст. армія, 374 п. Минской дружины,
3 рота, 3 взводъ.

158—1

JURGIS LAŠINIS ir ANTANAS MA-
TUSEVIČIUS, kareivis, Pašvitinio parap.,
ieškau gim. ir pažįstamų, prašau atsiliepti:

Гор. Тюмень, Тобольской губерні. Гостин.
„Россія“.

181—3

STANISLOVAS LUSAS Vilniaus gub.,
Trakų aps., Valkininkų valsč., Urkonų
kaimo, ieško tėvo ir motinos ir jos sesers
Elenos, brolių Motiejaus, Juozo ir Antano,
giminių ir paž.

Гор. Павловскъ, Петрогр. губ., почт. теле-
графная контора. С. Лусасъ.

182—2

ZOSĖ MEKAITĖ (MEKYČIA) Radvili-
škio valsč., Aukštakų sod., ieško gim. ir
pažįstamų.

Москва, Ново-Тихвинская ул., д. № 4, кв.
10. Мякасъ.

—000—

Dar galima išsirašyti

„Lietuvių Kalendorius“ 1917 m.

Kaina 50 a p.

Kas išsirašys — nesigailės.

Kreipties šiuo adresu: Петроградъ,
Симеоновская ул. № 7, кв. 6. И. А.
Рынкевичу.

—000—

Dar galima išsirašyti

„Lietuvių Kalendorius“ 1917 m.

Kaina 50 a p.

Kas išsirašys — nesigailės.

Kreipties šiuo adresu: Петроградъ,
Симеоновская ул. № 7, кв. 6. И. А.
Рынкевичу.

—000—

INKARINIS PEN-EKSELERIS

SU INKARU.

„R. I. Veiso ir K^o pirmiau F. Ad. Richterio ir K^o“ Prek. Nam.

Geriausias priemonis nuo REUMATIZMO, LAUŽYMO, SUŠA-
LIMO ir INFLUENCIJOS.

Parduodama visose gerosiose aptiekose ir aptiekose krautuvėse. SAUGOKI-
TĖS IMITACIJŲ! Perkant prašom įsidėmėti mūsų APTAISUS ir FIRMA.
Kainų sąrašas ir knygeles siunčiame veltui.

„R. I. VEISO ir K^o pirmiau F. AD. RICHTERIO ir K^o“ Prek. Nam.
PETRAPILIS, Mikalojaus g. № 14.

Reikalingi darbininkai,

vyrai ir moters, dvare, šiomis sąlyg.:
algos vasarą 30 rub., žiemą 25 rb.
mėnesiui; produktais: ruginių miltų
3 pūdai, rug. grūdų 1 pūd., žirnių
1 gorčius, bulbių 3 saikai, pieno 3
kibirai, druskos 3 svarai. Duodama
butas, šilima, šviesa. Kreipties lai-
škais adresu: Ст. Угловка Ник. ж.
д., платформ. Корсаково, Боро-
вичского уѣзда, им. Петровское.
Управляющему Фридману.

169—1

DANTŲ GYDYTOJA

Lietuvė Jadvyga Banašauskienė,

Plombuoja dantis be sopsės,
traukia, pamaino dirbtiniais ir šiaip ge-
rai gydo.

Kainos kuopigiausios. Ligonis pri-
imami (mos) kas dieną nuo 12—8 val.
vakaro. Лермонтовскій пр. д. 28 кв. 8.

150—18

Motiejus Andrušis

Suv. gub., Mar. aps., Pilvi-
škių val., Antanavo kaimo, ieško Vinco Papičio
iš Baraginės kaimo su visa šeima, J. Adomavi-
čius, J. Česnos, kar. J. Piloplo, giminių ir pažį-
stamų. Гор. Екатеринославъ, 1-ая Чечелевка,
Литовскій Комитетъ.

154—3

Ieškomas mirusiojo kar. gyd. Juozapo Dailido-
nies brolis iš Kauno gub., Panevėžio aps. Yra
svarbių reikalų. Žinančių jo adresą prašo pranešti
šiuo adresu: Юрьевъ, Лифл. губ. Песочная 2,
кв. 3. Студ. Я. Пошко.

141—2

KAZ. BRIEDIS iš Kalnelio, Kauno g.,
Šiaulių aps. ieško giminių ir pažįstamų.

Ст. Ельва. Лифл. губ. Литовскій Комитетъ.

190—1

STANISLOVAS DAMBRAUSKIS Kau-
no gub., Šiaulių apskr., Papilės vals., Gre-
žių kaimo ieško giminių ir pažįstamų.

Петроградъ Разстанная ул. домъ 5 кв. 10.

159—1

Kar. JONAS VILIMAVIČIUS, Kauno g.,
Šiaulių aps., Meškiūčių par., Klebonų kai-
mo, ieškau gim. ir paž.

Олитского Конскаго запаса Нестроевая
Команда. кузндцу Ив. Р. Вилимовичу.

179—1

Veronika Viškelytė, Vil' gub. Svenčionių aps.,
Linkmenų vals., Padumblės sodž. ieško tėvų gim-
inių ir pažįstamų. Петроградъ, Шпалерная ул.
66, кв. 44.

123—1

Jonas Suveizdis Kauno gub., Panevė-
žio aps., Biržų vals., Užsilių kaimo ieško
giminių ir pažįstamų. Prašo atsiliepti šiuo
ad.. Петроградъ Симеоновская 7—6.

—000—

„L. Balso“ Redakcijai trūksta

šių „Lietuvių Balso“ numerių:

1915 metų № 3 ir 19.

1916 metų № № 18, 23, 24, 41.

44, 73, 75, 77 ir 79. „Liet. Balso“

igaliotinių, komisijonierių ir apskritai

visų, pas kuriuos tų numerių yra

užsilię, prašom mums atsiųsti.

„Liet. Balso“ Redakcija.

Daugelis „Liet. Balso“ igaliotinių ir

komisijonierių klausia, kas daryti su

atliekamais neparduotais numeriais.

Visiems pranešame ir prašome nepar-
duotus „Liet. Balso“ numerius grąžinti

mums atgal.

„Liet. Balso“ Administracija.

—000—